T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

ESAS NO : 2024/515
KARAR NO : 2025/26
KARAR TR : 07/01/2025

ÖZET: İletim sistemine zarar verildiğinden bahisle TEİAŞ tarafından düzenlenen "*sistem kullanım ceza ücreti*" konulu faturanın tahsili amacıyla açılan davanın, 6446 sayılı Kanun'un 8. maddesinin 2. fıkrasının (d) bendi ile bu bendin uygulamasından kaynaklanan uyuşmazlıkların idari yargıda görüleceği yönündeki Ek 3. maddesinin açık hükmü gözetilerek, İDARİ YARGI YERİNDE görülmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : Türkiye Elektrik İletim A.Ş. Genel Müdürlüğü
Vekili : Av. S. E. , Av. T. İ.
Davalı : Türkiye Elektrik Dağıtım A.Ş.
Vekili : Av. M. Ş.

I. DAVA KONUSU OLAY

1. Davacı vekili, dava dışı D. E. D. A. 'nin müvekkili şirketin iletim sistemini kullandığını, bu şirketten onun sorumluluğunda bulunan trafo merkezleri için 25/01/2013 tarihinden itibaren sistem kullanım anlaşması imzalanmaya başlandığını, dava dışı şirketin sistem kullanım anlaşmasının 9. maddesinde yer alan TEİAŞ tesislerinde kullanıcının bağlı olduğu fidere 00.00-24.00 saatleri arasında üç veya daha fazla arıza intikal ederek kesicinin açması şeklinde tanımlanan cezai şartın uygulanmasını gerektirecek şekilde müvekkili kurumun iletim sistemini kullanması neticesinde, dava dışı şirkete Mart 2013 dönemine ait 1.679.433,56-TL bedelli ceza faturası düzenlendiğini ve gönderildiğini, dava dışı şirketin, davalı şirket ve müvekkili şirket arasında imzalanan borç nakil sözleşmesi ile davalı şirketin dava dışı şirketin borcunu üstlendiğini, ancak davalı şirket tarafından borcun ödenmediğini belirterek anılan faturanın son ödeme tarihinden işleyecek faiziyle birlikte davalıdan tahsiline karar verilmesi istemiyle adli yargı yerinde dava açılmıştır.

II. UYUŞMAZLIĞA İLİŞKİN BAŞVURU SÜRECİ

A. Adli Yargıda

2. **Ankara 9. Asliye Ticaret Mahkemesi 20/09/2022 tarih ve E.2022/214, K.2022/526 sayılı kararı** ile, yargı yolunun caiz olmaması nedeniyle davanın usulden reddine karar vermiş, bu karara karşı yapılan istinaf başvurusu Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 23. Hukuk Dairesinin 11/10/2023 tarih ve E.2023/1887, K.2023/1558 sayılı kararı ile esastan reddedilmiş, bu karara karşı yapılan temyiz başvurusu da Yargıtay 6. Hukuk Dairesinin 11/12/2023 tarih ve E.2023/4031, K.2023/4149 sayılı kararı ile onanmış ve ilk derece mahkemesi kararı kesinleşmiştir. Kararın ilgili kısmı şöyledir:

"...Dava, davacı şirket ile dava dışı Dicle Elektrik Dağıtım AŞ arasında imzalanan

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden WFoE6wO - RIn/WWT - /RFiL0p - kgV6LU= ile erişebilirsin

sistem kullanım anlaşması kapsamında, sistemin hatalı kullanımı nedeni ile mart 2013 dönemine ait sistem kullanım ceza ücreti gerekçe gösterilerek dava dışı şirket aleyhine düzenlenen 24/04/2013 tarihli 1.679.433,56 TL bedelli fatura alacağının, borç nakil sözleşmesi ile davalı şirket tarafından üstlenildiği gerekçesi ile davalı şirketten tahsili istemine ilişkindir.

02/12/2020 tarihli resmi gazetede yayınlanan , 25/11/2020 tarihli 7257 sayılı kanunun 33. Bendinden sonra gelmek üzere (d) bendi eklenmiş, buna göre "iletim sisteminin normal işletme koşulları içerisinde işletilmesi ile işletme güvenliği ve bütünlüğü üzerinde risk oluşturan durumlara ilişkin olarak bağlantı ve sistem kullanım anlaşmalarında düzenlenen sistem kullanım ihlallerinin takibini yapmak, ihlal durumu tespit edilen tüzel kişilere sistem kullanım anlaşmasında düzenlenen cezai şartları ve diğer yaptırımları uygulamak" TEİAŞ'ın görev ve yükümlülükleri arasında gösterildikten sonra 6446 sayılı kanuna ek madde 3 ile 8.maddenin 2. fıkrasının (d) bendinin uygulamasından kaynaklanan uyuşmazlıklar idari yargıda görülür hükmü eklenmiş 46. madde ile de kanunun yayını tarihinde de yürürlüğe girerek düzenlenmiştir.

Davacı ve dava dışı şirket arasında 25/01/2013 tarihli sistem kullanım anlaşması düzenlenmiş olup alacağa dayanak faturada bu kapsamda düzenlenmiş ve davalı şirket tarafından borç nakil sözleşmesi ile söz konusu borç üstlenilmiştir.

Yukarıda açıklanan yasal düzenleme uyarınca, tarafların sıfatı ve dava konusu bütün olarak değerlendirildiğinde mevcut davada idari yargı görevlidir.

HMK 114/1 maddesi gereğince yargı yolunun caiz olmasının dava şartı olduğu ve mahkemece yargılamanın her aşamasında resen dikkate alınması gerektiği anlaşılmakta HMK 114/1-b (yargı yolunun caiz olmaması) ve 115 maddeleri gereğince dava şartı yokluğu nedeni ile davanın usulden reddine karar verilmek sureti ile..."

3. Davacı vekili, bunun üzerine aynı istemle idari yargı yerinde dava açmıştır.

B. İdari Yargıda

4. **Ankara 14. İdare Mahkemesi 14/10/2024 tarih ve E.2024/43 sayılı ara kararı** ile, adli yargının görev alanına giren davada Mahkemenin görevli olmadığına, 2247 sayılı Kanun'un 19. maddesi uyarınca görevli yargı yerinin belirlenmesi için dosyanın Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmesine ve dosya incelemesinin Uyuşmazlık Mahkemesince karar verilinceye kadar ertelenmesine karar vermiştir. Kararın ilgili kısmı şöyledir:

"... dava konusu fatura alacağına konu uyu?mazlığın 7257 sayılı Kanun ile getirilen bağlantı ve sistem kullanım anlaşmalarında düzenlenen sistem kul?anım ihlallerine ilişkin cezai ?artlara ilişkin uyuşmazlıkların idari yargı yolunda görüleceği yolundaki hüküm kapsamında değerlendirilmesinin mümkün olmadığı, iş bu davanın konusunu olu?turan faturaya dayalı alacağın, borç nakil sözle?mesi ile bu faturayı ödemeyi üstlenen davalıdan tahsilinin istenmesine ilişkin olduğu, dolayısıyla fatura alacağına dayalı huzurdaki uyuşmazlığın adli yargının görev alanı kapsamında ticari nitelikli bir uyu?mazlık olduğu, yine davalının borç nakil sözleşmesi ile üstlendiği borcun tahsiline ilişkin uyuşmazlığın da, niteliği gereği esasen Borçlar Kanunu hükümlerine göre adli yargı mercilerince çözümlenmesi gerektiği sonucuna varılmıştır..."

5. Ankara 14. İdare Mahkemesince, 2247 sayılı Kanun'un 19. maddesi uyarınca görevli yargı yerinin belirlenmesi için dava dosyaları Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmiştir.

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden WFoE6wO - RIn/WWT - /RFiL0p - kgV6LU= ile erişebilirsin

III. İLGİLİ HUKUK

6. 6446 sayılı Elektrik Piyasası Kanunu'nun "*İletim faaliyeti*" başlıklı 8. maddesinin 2. fıkranın (d) bendi şöyledir :

> *"(2) TEİAŞ'ın görev ve yükümlülükleri şunlardır:*
> *...*
> *d) İletim sisteminin normal işletme koşulları içerisinde işletilmesi ile işletme güvenliği ve bütünlüğü üzerinde risk oluşturan durumlara ilişkin olarak bağlantı ve sistem kullanım anlaşmalarında düzenlenen sistem kullanım ihlallerinin takibini yapmak, ihlal durumu tespit edilen tüzel kişilere sistem kullanım anlaşmasında düzenlenen cezai şartları ve diğer yaptırımları uygulamak, ...*"

7. 6446 sayılı Kanun'un ek 3. maddesi şöyledir:

> *"(Ek:25/11/2020-7257/39 md.)*
> *(1) 8 inci maddenin ikinci fıkrasının (d) bendinin uygulamasından kaynaklanan uyuşmazlıklar idari yargıda görülür.*"

8. Belirtilen maddeler 02/12/2020 tarihinde yürürlüğe girmiştir.

9. 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun "*İdari dava türleri ve idari yargı yetkisinin sınırı"* başlıklı 2. maddesinin birinci fıkrası şöyledir:

> *"1. (Değişik: 10/6/1994 - 4001/1 md.) İdari dava türleri şunlardır:*
> *a) (İptal: Anayasa Mahkemesinin 21/9/1995 tarihli ve E:1995/27, K:1995/47 sayılı kararı ile; Yeniden Düzenleme: 8/6/2000-4577/5 md.) İdarî işlemler hakkında yetki, şekil, sebep, konu ve maksat yönlerinden biri ile hukuka aykırı olduklarından dolayı iptalleri için menfaatleri ihlâl edilenler tarafından açılan iptal davaları,*
> *b) İdari eylem ve işlemlerden dolayı kişisel hakları doğrudan muhtel olanlar tarafından açılan tam yargı davaları*
> *c) (Değişik: 18/12/1999-4492/6 md.) Tahkim yolu öngörülen imtiyaz şartlaşma ve sözleşmelerinden doğan uyuşmazlıklar hariç, kamu hizmetlerinden birinin yürütülmesi için yapılan her türlü idari sözleşmelerden dolayı taraflar arasında çıkan uyuşmazlıklara ilişkin davalar.*

IV. İNCELEME VE GEREKÇE

A. İlk İnceleme

10. Uyuşmazlık Mahkemesinin Rıdvan GÜLEÇ'in Başkanlığında, Üyeler Nilgün TAŞ, Doğan AĞIRMAN, Eyüp SARICALAR, Ahmet ARSLAN, Mahmut BALLI ve Bilal ÇALIŞKAN'ın katılımlarıyla yapılan 07/01/2025 tarihli toplantısında; 2247 sayılı Kanun'un 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre, İdare Mahkemesince, anılan Kanun'un 19. maddesine göre başvuruda bulunulmuş olduğu, Mahkemece idari yargı dosyasının ekinde adli yargı dosyası ile birlikte Uyuşmazlık Mahkemesine gönderildiği ve usule ilişkin herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından, görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliği ile karar verildi.

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden WFoE6wO - RIn/WWT - /RFiL0p - kgV6LU= ile erişebilirsin

B. Esasın İncelenmesi

11. Raportör-Hâkim Murat UÇUR'un davanın çözümünde idari yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan, ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ'nin davada idari yargının, Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın ise davada adli yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

12. Dava, davacı TEİAŞ tarafından, dava dışı dağıtım şirketinin iletim sistemini hatalı kullanması nedeniyle, imzalanan sistem kullanım anlaşmasının cezai şartlara ilişkin hükümleri kapsamında, "*sistem kullanım ceza ücreti*" açıklaması ile düzenlenen ve davalı TEDAŞ tarafından devralınan fatura alacağının tahsili istemiyle açılmıştır.

13. Dosyanın incelenmesinden; davacı ile dava dışı dağıtım şirketi arasında 25/01/2013 tarihinde Diyarbakır ili çevresindeki değişik iletim tesisleri ile ilgili Bağlantı Anlaşmaları ve Sistem Kullanım Anlaşmalarının imzalandığı, davalıya Sistem Kullanım Anlaşmasının 9. maddesi gereğince; TEİAŞ tesislerinde kullanıcının bağlı olduğu fidere 00.00-24.00 saatleri arasında üç veya daha fazla arıza intikal ederek kesicinin açması şeklinde tanımlanan cezai şartın uygulanmasını gerektirecek şekilde davacı kurumun iletim sistemini kullandığı iddiasıyla, davacı tarafından sistem kullanım cezası kesildiği ve Mart 2013 dönemine ilişkin olarak 1.679.433,56-TL bedelli ceza faturasının tahsili istemiyle bakılan davanın açıldığı anlaşılmıştır.

14. Görev kuralları kamu düzenine ilişkin olduğundan, görev konusunda taraflar için bir müktesep hak doğmayacağı; bu nedenle, yeni bir kanunla kabul edilen görev kurallarının, geçmişe de etkili olacağı, bilinen bir genel hukuk ilkesidir.

15. Davanın açıldığı tarihteki kurallara göre görevli olan mahkeme, yeni bir kanun ile görevsiz hale gelmiş ise, davanın açıldığı anda görevli olan ve fakat yeni kanuna göre görevsiz hale gelen mahkemenin görevsizlik kararı vermesi gerekeceği; ancak, yeni kanundaki görev kuralının, değişikliğin yürürlüğe girmesinden sonra açılacak davalarda uygulanacağına dair intikal hükümlerinin varlığı halinde, mahkemece görevsizlik kararı verilemeyeceği açıktır. Diğer taraftan, dava görevsiz mahkemede açılmış, bu sırada yapılan bir kanun değişikliği ile görevsiz mahkeme o dava için görevli hale gelmiş ise, mahkemenin davaya bakmaya devam etmesi gerekir.

16. Bu itibarla, yukarıda yer verilen ve 2020 yılında yürürlüğe giren 6446 sayılı Kanun'un 8. maddesinin 2. fıkrasının (d) bendi ile bu bendin uygulamasından kaynaklanan uyuşmazlıkların idari yargıda görüleceği yönündeki Ek 3. maddesinin açık hükmü karşısında; 2013 yılına ilişkin uyuşmazlık konusu alacağın niteliği ya da faturaya dayalı olmasına veya borcun üstlenilmesine bakılmaksızın; sistem kullanım anlaşması hükümlerine ilişkin olan, borcun üstlenilmesiyle veya ticari ilişkiyle ilgili bulunmayan ve TEİAŞ tarafından iletim sistemine zarar verildiğinden bahisle ilgili mevzuat uyarınca belirlendiği ileri sürülen "*sistem kullanım ceza ücreti*" konulu faturanın tahsili amacıyla açılan işbu davada yargısal denetimin idari yargıda yapılması gerektiği sonucuna varılmıştır.

17. Yukarıda belirtilen hususlar göz önünde bulundurularak, Ankara 14. İdare Mahkemesinin 14/10/2024 tarih ve E.2024/43 sayılı başvurusunun reddine karar vermek gerekmiştir.

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden WFoE6wO - RIn/WWT - /RFiL0p - kgV6LU= ile erişebilirsin

V. HÜKÜM

Açıklanan nedenlerle;

A. Davanın çözümünde İDARİ YARGININ GÖREVLİ OLDUĞUNA,

B. Ankara 14. İdare Mahkemesinin 14/10/2024 tarih ve E.2024/43 sayılı BAŞVURUSUNUN REDDİNE,

07/01/2025 tarihinde, Üye Ahmet ARSLAN'ın KARŞI OYU ve OY ÇOKLUĞU İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye
Rıdvan	Nilgün	Doğan	Eyüp
GÜLEÇ	TAŞ	AĞIRMAN	SARICALAR

Üye	Üye	Üye
Ahmet	Mahmut	Bilal
ARSLAN	BALLI	ÇALIŞKAN

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden WFoE6wO - RIn/WWT - /RFiL0p - kgV6LU= ile erişebilirsin

KARŞI OY

Dava, davacı TEİAŞ tarafından iletim sisteminin hatalı kullanımı nedeniyle verilen zarar karşılığı olarak sistem kullanım ceza ücreti açıklaması ile düzenlenen faturaya ilişkin alacağın tahsili istemiyle açılmıştır.

"İdari yargılama hukukunun, "kamu gücünü kullanarak işlem tesis eden idarenin davalı sıfatını haiz olacağı" kuralı ve Mahkemelerce "iptal ve tam yargı davaları" olarak bakılan uyuşmazlıklarda "idari işlem ve eylemlerin hukuki denetiminin" yapılacağı hususu bilinen en temel özelliğidir. Dolayısıyla işlemi tesis eden idarenin davalı taraf olacağı öngörülmüştür.

Ayrıca; 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 2'nci maddesinin 1 'inci fıkrasında ise, idari mahkemelerin idari eylem ve işlem niteliğinde yargı kararı veremeyecekleri belirtilmiştir.

Dosyanın incelenmesinden davalı tarafından ortada iptal talebine konu bir idari işlemin tesis edilmediği, yine bu şirketin idari eylem veya işleminden kaynaklı bir menfaat ihlalinin ve kişisel hakkın doğrudan bozulmasının söz konusu olmadığı davanın alacak davası niteliğinde olduğu anlaşılmaktadır.

Bu durumda, yukarıda yer verilen mevzuat hükümleri birlikte değerlendirildiğinde, davacı idarenin *"sistem kullanım ceza fatura bedeli"* karşılığı olan alacağının tahsili talebinin idari yargı yolunda çözümlenmesine olanak bulunmadığından, davanın adli yargı yerince çözümlenmesi gerektiği sonucuna varıldığından, uyuşmazlığın çözümünde idari yargıyı görevli kabul eden çoğunluğun kararına katılmıyorum.

Üye
Ahmet ARSLAN

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden WFoE6wO - RIn/WWT - /RFiL0p - kgV6LU= ile erişebilirsin